

Pavienis numeris 2 Centu.

Single Copy 2 Cents.

KATALIKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS.

ORO ATMAINOS.

Chicagoj ir apilinkėse rytoj debesuota ir vėsu. Vėjas iš šiaurės. Saulė patekės 5:15; nusileis 6:24; mėnulis nusileis 3:03 iš ryto. Vakar aukščiausia temperatūra 11:00 v. prieš piet 81, žemiausia 6:00 v. iš ryto 70.

No. 23

(Lithuanian).

Chicago, Ill., Antradienis, Rugšėjo (September), 1 d., 1914 m.

Entered as Second-Class Matter August 6, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of Mar. 3, 1879

Metai XVI

RUSAI MUŠA AUSTRUS

30.000 RUSŲ NELAISVĖJ

Prasidėjo Popežiaus rinkimai.

Kaizeris nuo Francijos sienos grįžta į Prusiją

EXTRA!

Svarbiausios žinios

PARYŽIUS, rugs. 1. — Daug žmonių apleidžia Paryžių ir keliauja į pietinius miestus. Nuolatai pribuna naujų kareivių paimti į savo rankas fortus.

LONDONAS, rugp. 1. — Paskelbta čia, kad vokiečiai pasivarė iki La Fere. Yra tai miestelis 60 mylių nuo Paryžiaus.

ROMA, rugs. 1. — Mesagiero indėjo iš Sofijos gautą telegramą, kurioj sakoma, buk rusai uždavę austrams didį smugį ties Zamorze.

LONDONAS, rugs. 1. — Skelbiama, buk kaizeris apleidęs armiją ir išdumęs į Prusiją stiprinti kariuomenę prieš rusus.

PARYŽIUS, rugs. 1. — Vokiečių biplanas išnaudojo skrajojo Paryžiaus padangę. Metė bombą, bet ji nesprogo. Išmetė taipgi problemacijų, kur sakoma, kad vokiečiai jau ties Paryžium ir paryžiečiams niekas nelieka, kaip tik pasiduoti.

LONDONAS, rugs. 1. — Belgijos karalienė Elzbieta su savo vaikais pribuvo į Angliją.

LONDONAS, rugs. 1. — Gen. Pau sumušęs 50.000 vokiečių ties Peronnes.

LONDONAS, rugs. 1. — Šviežių kareivių pribuvo į Prusiją grumties su rusais.

PEKINAS, rugs. 1. — Japonai užėmė To-chien, salą Kiao-Chou užlajoj.

BALKANŲ VALSTYBĖS JUNGIASI.

Sofia, rugs. 1. — Žinios iš Konstantinopolio nurodo, kad vokiečių diplomatai nori nukreipti į savo pusę turkus. Tas Balkanų tautas sujudino ir Bulgarija ketina, pamiršus savo ginčus su Graikija ir Serbija, susivienyti ir stoti prieš Turkiją, jei ji eitų talkon vokiečiams.

DREYFUSO SUNUS PASIŽYMĖJO.

Londonas, rugs. 1. — Vyriausias M. A. Dreyfuso sunus pasižymėjęs mušy ties Charleroi ir jam suteikta augštesnė vieta. M. A. Dreyfus yra francuzų oficerius, kurs 1894 buvo intrauktas išdavime vokiečiams karinių paslaptibių. Buvo pasmerktas, bet galų-gale pasirodė, kad nesą tikrų prirodymų.

NEPAVIJO VOKIEČIAI.

San Francisco, rugs. 1. — Atplaukė japonų garlaivis Chio Maru. Per keturias valandas jį vijosi vokiečių skraiduolės ir nepavijo.

JAPONŲ LAIVAS BUVO PAVOJUI.

Tsing-Tao, rugs. 1. — Japonų torpedinis laivas užbėgo ant salos Lien-Tau. Tai atsitiko dėl miglos. Išsiblaivius, iš fortų vokiečiai pamatė japonų laivą ir šaudė, bet laivas buvo pertoli.

SUEME 250 GARLAIVIŲ.

Londonas, rugs. 1. — Anglija iš viso jau pagavus 250 vokiečių visokių prekinį ir pasažierinių garlaivių.

RUSIJA SUMOBILIZAVUS PERDAUG KAREIVIŲ.

Peterburgas, rugs. 1. — Oficialė žinia atėjo, kad Rusijos valdžia paleidus pusę milijono sumobilizuotų kareivių namo ne mažiau, kaip šešioms savaitėms.

SERBAI UŽIMSIA DVI PROVINCIJAS.

Roma, rugs. 1. — Pranešama, kad serbai rengiasi užkariauti Bosniją ir Hercegoviną.

JEZUITAI IŠSIRINKO LAIKINĄ PERDĖTINĮ.

Paryžius, rugs. 1. — Kun. Five, asistentas generolas jezuitų Francijoje, užėmė vietą mirusio generolo Ksaverio Wertzo. Šisai yra tik laikinas generolas.

VOKIEČIŲ OFICIERIAI Į TURKIJĄ.

Atėnai, rugs. 1. — Per Bulgariją pravažiavę dar 300 vokiečių laivyno oficerių.

SUAREŠTAVO RUSĄ.

Baltimore, Md., rugs. 1. — Čia suareštuota rusas. Pas jį rasta pilni plenai Pannamos kanalo. Pasisakė esąs Dimitrij Parra. Laikomas detektivų ofise.

Vokiečiai artinasi prie Paryžiaus.

LONDONAS, rugs. 1. — Pasklydo gandas, kad vokiečiai, einantieji Paryžiaus link, sutiko didį atrėmimą. Vokiečiai deda visas pastangas, kad trečiadienį pasiekti Paryžiaus apylinkių. Tą dieną sukanka 44 metai, kaip buvo mušis prie Sedan.

Vietoj, kur ypač vokiečiai mėgino prasimušti ir eiti Paryžiaus link, tai ten francuzų gen. Pau sumušęs 50.000 vokiečių.

Pirmoji vokiečių armijos eilė pasiekė La Fere, kurs guli už 75 mylių nuo Paryžiaus.

Ant dešiniojo francuzų armijos sparno svarbių mušių nebuvo ir todėl didelių permainų vietose neįvykę.

Rusijos armija sumušus Austrus.

PETERBURGAS, rugs. 1. — Skelbiama, kad Rusijos armija sumušus Austrijos armijos kairįjį sparną. Mušis atsibuvo šiaurinėj Galicijoje ties Zamorze. Austrų kariuomenė buvus išblaškyta ir rusams patekė daug nelaisvių ir kanuolių.

Oficialiai pranešama, kad vokiečių tvirtovės Thorn ir Grandenz yra rusų apgultos. Rusai atsigabėję didžiules kanuoles daužymui tų tvirtovių. Jau antra Rusijos armija užtelėjus į Prusiją sustiprinti pirmąją.

Iš Berlyno skelbiama, kad ties Ortelsburg mušiuose vokiečiai paėmė 30.000 rusų nelaisvėn. Lygiu budu vokiečiai skelbia, kad austrai tebesitraukia Liublino link.

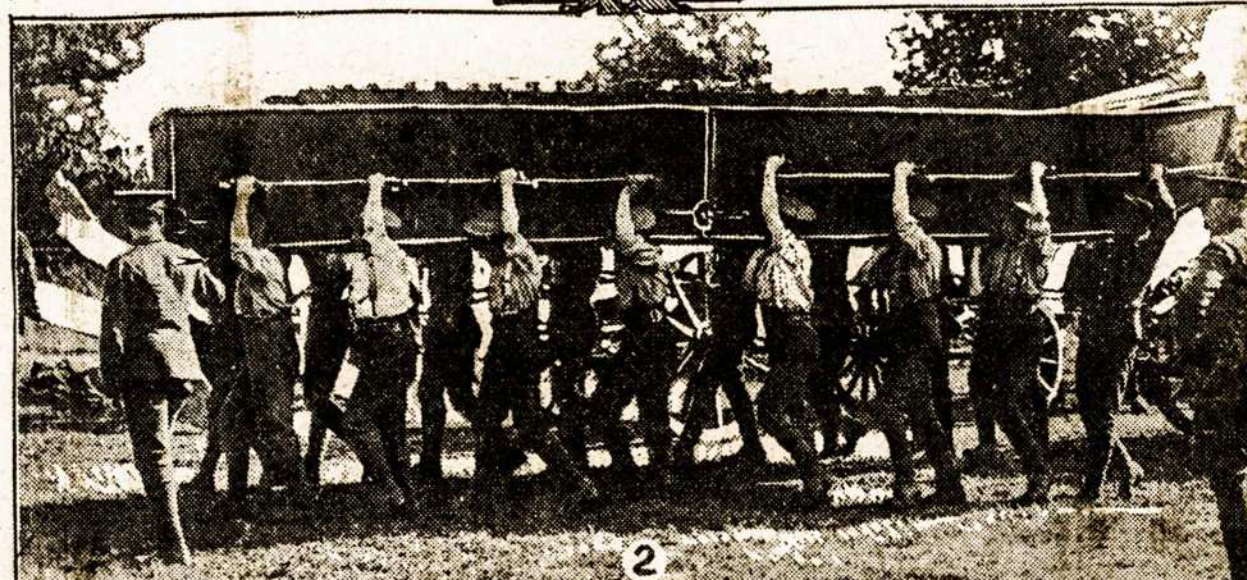
Popežius renkama.

Roma, rugs. 1. — Vakar kardinolai susirinko į konklavos salę rinkti naujo popežiaus. Konklavos salės durys buvo užmurytos ir visi telefonai pertraukti. Kol nebus išrinktas naujas popežius, tai tol tos durys bus užmurytos ir nieko nebus žinoma apie balsavimą.

Siandie 11:00 valandą didelės žmonių minios žiūrės į Siksto koplyčios kamina.

Jei dumai pasirodys iš kamino, tai reiškia, kad popežius neišrinktas. Jei jau bus išrinktas naujas popežius, tai darbininkai tuoj išlauž duris, o kardinolai, išėję ant balkono, paskelbia išrinkimą.

Prieš ineinant į konklavos salę, kardinolai skaitė vėliausias žinias iš karo lauko. Keli kardinolai turi giminių karo lauke. Kardinalas Piffi, Viemos arcievykupas, turi penkis giminaičius kare. Kardinolui Billotui pranešta, kad jo brolėnas krito, o antras sužeistas.



1 ENGLISH SAILORS JOINING SHIP 2 ENGLISH SOLDIERS WITH PONTON

VAIZDAI IŠ MOBILIZACIJOS ANGLIJOJE.

KATALIKAS

Amerikos Lietuvių Dienraštis
(The Lithuanian American Daily)
Published every day except
Sundays & Holidays.

Published by
JOHN M. TANANEVICH
S. P. TANANEVICH
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One year \$3.00
Six months 2.00
Three months 1.15
To Europe for one year 7.00
Advertising Rates Moderate.
All letters shall be addressed to:

KATALIKAS

3249 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871

DIEBNAŠCIO PRENUMERATA

Metams \$3.00
Pusei metų 2.00
Trims mėnesiams 1.15
Paviešinti pavyzdiniai laiško
Balsavimui laiškas adresuokite:

KATALIKAS

(The Lithuanian American Daily)
3249 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Telephone Yards 6870-6871



Mūsų pastabos.

DAR VIENĄ DALYKĄ REIKIA DEMOKRA- TIZUOTI.

Minėjome, kad aukų rinkimas pas mus turi būti su demokratizuotas reikia, kad aukų dėjime dalyvaučių plačioji minia su savo centais. Bet yra dar vienas demokratizuotas, reikia,

Kuomet atvažiavo svečiai iš Lietuvos, tai didesnė lietuvių kolonijose rengiamo jų pagerbimui vaišės arba pokiliai. Chicagoje tokie pokiliai buvo surengti ir "Saulės" namams aukų rinkėjams, ir Tautos Namams aukų rinkėjams, ir Kairukščių sumanymui aukų rinkėjams. Ir visi tie pokyliai ne visai tikusiai buvo surengti. Buvo surengti vidurniame, dideliuose hoteluose, kur reikėjo atsilankantiems pobrangiai užsimokėti. Daugelis, be abejonės, norėjo dalyvauti pokilyje ir tik augsta kaina buvo trukdėsi.

Tiesa, pastariesiems svečiams — kun. Gustaičiui ir p. J. Gabriui, pokylis buvo surengtas šv. Jurgio salėje ir įžanga buvo 75c. asmeniui. Tai jau daug demokratiškiau, negu kad pirmiesiems buvo. Bet reikėjo vėliau sumažinti vaišių gausumą ir padaryti įžangą bent po 25c. Tai, žinoma, atsilankiusių būtų buvę daug daugiau, o juk tas labai pagėdaujama.

Svečiai iš Lietuvos paprastai esti žymūs vyrai, vieną geriausiųjų, prakilniausiųjų veikėjų. Jie atvažiavo su pilnomis galvomis augstų minčių ir kupinomis širdimis prakilnių jausmų. Geistina, kad juos išgirstų kuoplačiausios minios. Todėl ir geistina, kad jiems keliamose pokiliuose apšvietai prisirinkti tautiečių. Reikia padaryti, kad bent kainos nenubaidytų norinčių pokyliuose dalyvauti. Pokyliai rengiami ne del valgio. Kiekvienas pokylis važiuoja pavakarieniavęs ir kitas nieko neragauja ten duodamųjų valgių.

Kalbama apie susiartinimą inteligentijos su minia. O šitokie pokyliai, tai ar ne geriausia proga dėl tokio susiartinimo?

Dar būtų galima kalbėti apie geresnį kalbų sutvarkymą tokiose vaišėse. Ligšiol jų budavo per daug ir įkiredavo susirinkusiems.

EUROPINIO KARO BĖGIS.

Žinios, ateinančios iš karo lauko, skelbia, kad talkuinkai nuolatai traukiasi ir negali vokiečių atremti. Anglijos ir Francijos armijos neišgalia atsigręžti ir pradėti užpuolimo karą prieš vokiečius. Tiesa, šen ir ten anglams ir francuzams pasisekė šauniai atsiremti ir gerai praretinti vokiečių korpusus. O kairukščių žieles jų pulkus sunaikinti. Bet abelnoji linijoj francuzai ir anglai turi pasitraukti, neatlaikę sustiprintos vokiečių kariuomenės antpuolio. Taigi abelnoji mušio linija traukiasi į Francijos žemes.

Nors taip yra, nors žuvo nemažai anghų ir francuzų, vienok negalima sakyti, kad didis smugis yra užduotas talkininkų armijai. Bet galų-gale turi tas išeiti vokiečiams ant naudos. Juk visos vokiečių spėkos yra mušio linijoj.

Kaizeris pasakė: "Nežiurint į mūsų pasisekimus ir į mūsų pergalės buvimo man reikalinga pašaukti landsturmą (paskutinius atsarginius), kad daboti komunikacijos liniją Belgijoj, nes kiekvienas kareivis yra reikalingas mušio linijoj, kad užtikrinti pasisekimą".

Kaip viršų sakėme, talkininkų armijai dar nėra užduotas mirtinas smugis, o vokiečių spėkos jau ištuštintos. Be to, rytuose vokiečių korpusai neatsilaiko prieš rusus ir iš Francijos reikės vieną-antrą korpusą atitraukti ir gabenti grumties prieš rusus. Taigi vokiečių eilės bus mušiuose praretintos, susilpnintos atitraukimu kelių korpusų dėl gynyboje rytinių žemių ir tuomet abelno karo bėgis visai kiton pusėn gali nukrypti.

Francuzai dabar bene tik permainingo kariavimo taktiką.

Kaip tik užėmė savo vietas naujieji ministrai, tai karo ministeris Millerand nusidangino pas Francijos armijos vadą, gen. Joffre, pasitarti. Taipgi matėsi ir su Field Marshalu French, Anglijos armijos vadu. Be ne tik gen. Joffre pakeisėsi gen. Pau. Jisai šauniai kariavo prieš vokiečius 1870 m. ir pasižymėjo šitame kare.

Napoleonas sakydavo, kad reikia pirmiausia smogti į priešų silpniausią vietą. Ligšiol francuzai laikėsi tos taktikos, bet priešų sumušimas silpniojoje vietoje, kuomet milijoninės armijos mušij dalyvauja, nieko nereikia.

Todel dabar francuzai traukia ir koncentruoja savo kariuomenę prieš dižiausiąją vokiečių armiją, būtent prieš tą, kuri eina Pa-

ryžiaus link. Vienok, jei francuzams nepasiseks atsiremti prieš vokiečius ir jei reikės leisti apgulti Paryžių, tai francuzai nepaliks daug kariuomenės Paryžiuje, laikysis laukuose ir duos mušius atviruose laukuose.

Tautiečiai!

Atsitikimai Europoj eina galvutrukčiais; Rusija jau užėmė visus Rytprūsius, Vokietija jau nori taikyties, siūlo Lenkijai nepriimulymę. Rusija sušauks dūda Lenkijai autonomiją, priskirdama prie jos ir Suvalkų guberniją. Lapkričio mėnesį busianti Lenkijos autonomija galutinai užtvirtinta dūmos.

Taigi, Tautiečiai, kol mes čia vaidijamės, ginčijamės delei laiko ir vietos Visuotinam Politikiniam Seimui, mūsų tėvynė tenai skaldo, uždėdami naują jungą ant jos dalies, labiausiai susipratusios, toliausiai nužengusios kulturoje. Jau šiaudie lenkai, nepasitenkindami vienos Suvalkų gubernijos užgriebimu, svajoja, kalba apie stiprią Lenkiją, anot jų, reikalingą Europos lygsvorės nustatymui. Nėra abejonės, kad jie norės užgriebti visą Lietuvą. Kok-sai būtų likimas Lietuvos po lenkų jungu, mes galime įsivaizdinti iš rusių likimo Austrijos Galicijoj, kur lenkai turi autonominę valdžią. Ten rusinai "brolišką" lenkų valdžią liko pvesti prie to, kad priversti buvo griebties teroristinių įrankių (Pav. rusinas Sušinskis?) nužudė Galicijos vietininką, grafą Potockį, kad išvaduoti savo brolius nuo žiaurios jo valdžios).

Tautiečiai, ne metas šiaudie mums valdyties, tasyties delei to, kame, kada, kas turi teisę šaukti visuotiną Lietuvii Seimą Amerikoje, ar spauda, ar Katalikų Federacija. Kuomet mes čionai tuščius šiaudus kuliam, gaisrinam brangų laiką, tenai, anapus vandėnyno, mūsų brangią tėvynę priešai apnykę skaldo, ardo, stato jai spastus. Mes, vietoj nešti jai kuogreičiausią pagelbą, tuščius ginčus ir siaurus partiviškumus varinėjam.

Ištiesų, jaigu mes begalo šiame svarbiame momente neparodysime savo politikinio pribrendimo, jaigu mes neužmiršime savo siaurų partiviškumų vardan bendros mūsų tėvynės Lietuvos, kuri šiaudie ištisus rankas šaukiasi mūsų pagelbos, tai mes neverti busime nešioti lietuvių vardą.

Aišku, Seimas mums yra reikalingas kuogreičiausiai. Kokiū gi būdu mes jį galime sušaukti kuogreičiausiai? Laiminga apystova! Katalikų Federacija, reprezentuojanti parapijines lietuvių organizacijas Amerikoje, ruošia savo kongresą Chicagoje rugsėjo 22 — 25 dienomis.

Federacija, reprezentuojanti arti 100 parapijų, apimančių 300.000 — 400.000

Dienraščio "KATALIKO" Draugų domai.

Dienraščio leidimas, tai jau ne vieno žmogaus darbas, ne kuopelės, bet visuomenės. Trumpą laiką, tiesa, gali išleisti ir kuopelė arba, užsidegusių entuziazmu, bu-relis žmonių. Bet visą laiką manant leisti dienraštį, reikia platesnio pritarimo, platesnės agitacijos už tai.

Mes išleiddami dienraštį tikėjome, jog mus rems mūsų draugai, pritarėjai, kame neapsivylėme. Rėmimą dienraščio suprato mūsų skaitytojai ir jie, net neraginami, puolėsi prie to sunkaus, bet kiltaus darbo.

Ir tik paskelbus, kad išleidžiame dienraštį, tuoj paplito prenumerata iš visų Amerikos kampų, kur tik yra kokis burelis lietuvių, plaukė laiskai su linkėjimais gero pasisekimo. Lan-kėsi asmeniškai administracijon draugai su pasveikinimais ir padėsinančiais raginimais nenuostot vilties, bet su pilnu pasisekimui pasitikėjimu, leisti dienraštį.

Tokie paraginimai mums buvo labai reikalingi, nes jie pridavė daug daugiau drąsos ir vilties, ko, iš dalies pas mus neturkū. Mes daug stipriau jautėmės, nes tikėjome, kad tie, kurie priėjau tam darbui, dirbs išvieno su mumis, iš ištikimi kareiviai. Mes žinojom, kad su vienu atplaukimu tokio laiško, ar atsilankymu asmeniškai ir redakciją ar administraciją, tas asmuo palieka kaip ir mūsų bendras tame kiltame darbe. Žodžiu, mes tuomet matom, ką mes turime aplink save, kas su mumis dirba ir kur mes esame.

Apie draugų linkėjimus mes gal kitą kartą pakalbėsime. Tuomet kartu, mes, leidejai, turime sirdingiausiai ačiū Jums, draugai skaitytojai, už parėmimą ir padėsinimą, už vilties pridavimą taip sunkiame ir alinančiame darbe.

Bet dar mes turime šitą

pasakyti savo skaitytojams apie mūsų pradžią darbo.

Kada ejo savaitinis laikraštis, tai tuomet nereikėjo tiek darbininkų, kiek pri-reikė dabar, leidžiant dienraštį. Nors mes tai žinojom, bet taip susidėjo aplinkybės, kad atsakančių darbininkų sunku buvo greitai gauti ir prisiejo užsiganėdinti tik tuo mažu bureliu, kuris dirbo prie savaitinio laikraščio. Pertai darbas nebuvo taip gerai atliktas, susivilklo ir suvėlinome vie-niems draugams atsakymą duoti į jų užklaismus, kitų prenumeratą intraukti. Bet dabar, draugai, padidėjus darbininkų skaičiui administracijoje ir spaustuvė-jė, mes viską savo laiku iš-pildysime ir stengsimės kuogrečiausia tą, uždėtą ant mūsų pareigą, išpildyti.

Taigi atsiprašome tų draugų, kuriems buvo suvė-lintas dienraščio siuntinėji-mas, kurie, įpratę nuo mūsų gauti greitą atsakymą į sa-vo užklaismus, dabar pri-siejo palaukti tam tikros eilės kiek ilgiau. Bet užtik-riname, kad visiems bus at-sakyta, kad visiems bus iš-siustas dienraštis ir regu-leriai pristatomas į namus, kur nešioja vaikai.

Baigdami savo pranešimą, kviečiame visus dar drąsiau platinti mūsų dienraštį. Kad mūsų dienraštis būtų kiekvieno lietuvių buveinėje, kad jį skaitytų kuodidžiausias skaičius žmonių. O juo bus dienraštis labiau remia-mas, tuo jo padėjimas bus geresnis, tuo pats dienraštis bus įvairesnis, paduos daugiausia žinių apie įvai-rius dalykus. Taigi, drau-gai, žinokite, kad dienraščio gerumas, didumas, pigumas priguli ir nuo jį pačių pa-sidarbavimo.

"Į darbą vyrs į vyrą", draugai, o mūsų noras, mu-sų siekiai bus pasiekti!

Amer. Liet. Dienraščio
"Kataliko" Leidėjai.

Amerikos lietuvių, ar nebu-tų rimčiausia išreiškėja nuomonės didžiūmos Lietu-vių amerikiečių? Taigi ši organizacija turi užtektinai kompetencijos, idant imti ant savęs iniciatyvą šio Seimo šaukimo.

Tik aš patarčiau, idant ji pirmąsias savo kongreso dienas, rugsėjo 22 — 23 d., užleistų Visuotinam Lietu-vių Seimui ir tėvynės rei-kalų svarstymui. Jaigu jį sutiks tai padaryti, tai, mie-li Tautiečiai, jau daugiau nebesiderėkime, negaišuoki-me, neleiskime brangaus laiko, nes mūsų motina tė-vynė šaukias pagelbos ir mes butumėm nedori jos vaikai, jaigu vietoj eiti ją gėbėti, tebevarinėtumėm siaurus partiviškumus.

Taigi, Tautiečiai, visi, kam brangi dar mūsų tėvy-nė Lietuva, skubinkime Chi-cagon, Visuotinam Lietuvių Seiman rugsėjo 22 — 23 d.

J. Gabrys.

Lietuvių Mokslo Dr-jos šakos tvėrimo reikale.

Dabar į II Lietuvių Poli-tikinį Seimą besirušiant (o savųjų inteligentijos jė-gų sužinojimas dabar ytin reikalingas), kuomet su Lie-tuvos inteligentija susinešimas — karo metu — negali-mas, todėl, manome, kad prakilnesnieji Lietuvos su-nų ir dukteris pripažins, jogei dabar patogiausia pro-ga sutverti Lietuvių Mokslo Draugijos Šaką Amerikoje.

Šis nėra naujas sumany-mas. Regis, mūsų gerb. vi-suomenė neužmiršo, kad gerb. Dr. J. Basanavičiui ir gerb. Martynui Yčui pereitą rudenį apleidžiant Ame-riką, patsai gerb. Dr. J. Ba-sanavičius didesniuose lie-tuvių naujokynuose pasky-rė įžymesnius lietuvius, ku-rie, pildydami Dr. J. Basa-navičiaus padavadijimą, privalo šiuomi reikalu užsi-imti.

Kodel Lietuvių Mokslo Draugijos Šaka — Ameriko-je — ligi šiol nesusiorganizavo... kaltininkų nemanome ieškoti.

Dabar atsirado pageidau-jamoji veikimo ir susipra-timo proga.

Dabar mūsų inteligentiš-koms jėgoms — noroms-ne-noroms — reikia pasirody-ti, net ir Lietuvių Tautos II Politikinį Memorialą rašant. Reikės statistiškai nurody-ti tarp kitų dalykų ir mūsų inteligentiškąsias jėgas. Patsai Lietuvos autonomi-jos klausimo gvilidenimas verčia mūsų inteligentiją susiorganizuoti. Delei mūsų inteligentijos pakrikimo ir yra nuolatinė (kultūrinė) darbų vykinime) maišatis.

Taigi, visuose mūsų nau-jokynuose — Amerikoje — vietiniai Lietuvos tėvinai-niai lai tveria Lietuvių Mokslo Draugijos kuopelės, gi visos tos kuopelės, kad ir II Lietuvių Politikiniame Seime, išrinkus visuotiną vei-kiantįjį komitetą arba Pil-domąją Tarybą ir tokiuo bu-du susilausime kaip ir Tau-tinio komiteto, per kurio rankas eis visi mūsų tautos reikalai — bent šiame su-mišimo laike.

Šito rašto pabaigoje pasi-rašiusieji, paties Dr. J. Ba-sanavičiaus padavadijimu paskirti, tokią L. M. D. kuopą sumanė organizuoti Chi-cagoje.

Taigi šiuomi raštu ir pradėdame vilniškės Lietu-vių Mokslo Draugijos kuopos organizavimo darbą Chicagoje.

Visi tie gerb. tėvinainiai, kurie aukoj Lietuvos Tau-tos Namų įsteigimui Vil-niujė, o gyvena Chicagoje arba kelių šimtų mylių arti-mybėje nuo Chicago, ir vi-si kiti prakilnus lietuviai ir lietuvaits, kurie ir kurios norite būti Chicago kuopelės nariais, meldžiamieji, be jokių vilkinimų, atsiųskite laiskais pasizadėjimus ir ad-resus į bent kurį iš čionai pasirašiusiųjų Lietuvių Mokslo Draugijos Šakos or-ganizatorių — Chicagoje:

Kun. P. B. Serafinas,
10806 S. Wabash ave.,
Roseland, Ill.

arba
Dr. A. K. Rutkauskas,
2302 S. Leavitt st.,
Chicago, Ill.

P. S. Kitų lietuvių laik-raščių meldžiame perspaus-dinti.

Francuzas statistikas Gaston Bodart paduoda ka-rų statistiką, kurie atsibu-vę per pastaruosius tris šimtmečius. Sulyg tos sta-tistikos nuo 1618 ligi 1905 metų, ty. per 287 metus, bu-ta 1.044 mušių ant sausžemio, 122 ant vandens, 490 apgulumų ir pasirašyta po 44 kaptuliacijomis.

Ilgiausias karas per pas-kutinius tris šimtmečius bu-vęs Turkijos su Venecija karas, katras tęsėsi 55 me-tus (1644 lig 1690). Trum-piausias buvo Austrijos su Italija karas, kuris tęsėsi tik šešias dienas 1849 me-tais. Labiausia kareivinga-ja tauta esą francuzai, kurie visu laiku, ty. nuo 1618 m. turėję 1.079 mušius, iš ko 652 ant sausžemio, 63 ant



Francijos armijos vyriausiojo vado, gen. Joffre.

vandens, 382 apgulumų ir 32 kaptuliacijias.

Iš miestų, katrie ilgiau-sia išlaikė apguliną, yra Gibraltaras, kurį buvo ap-gulę anglai nuo 1779 ligi 1782 metų, ty. 1.167 dienas. Antrą vietą užima Cadiz, kuris apgultas išlaikė 903 dienas. Trečią vietą užima Vienna, paskui Sevastopolis, Plevnia ir pagaliai Port-Arturas. Paskiausiame kare Balkanuose ilgiausią apgu-limą atlaikė Adrianopolis ir Seutari.

Į vieną observatoriją atė-jo farmerys ir ėmė su do-ma apžiūrėti visas prietai-sas. Labiausia jam parupo teleskopai (žiuronai), todėl prašė direktoriaus leisti jam pasižiūrėti į dangų...

— Ką, tamsta, norėtum matyti? — paklausė direk-torius.

— Mėnulį!

— Jei taip, tai tamsta tu-ri užėti vakare...

— Vakare?... Tuomet aš mėnulį pamatau ir be tos triubos!...

Balsuokite už
FRANK W. KORALESKI
Demokratų kandidatą į
County Treasurer.



TRUMPA BIOGRAFIJA.
Frank W. Koraleski gimė lenkiško-je šeimojeje Poughkeepsie, N. Y. 40 metų atgal. Greit po jo gimimo jo tė-vai persikėlė į Chicago ir apsigyveno tarpe lenkų. Užaugęs tosių akvrius Lake Forest University ir Chicago College of Law ir ilkos priimtas į ad-vokatų skyrį 1895 m.
Nuo to laiko praktikavo teisias Chi-cagoje. 1908 likosi išrinktas į Miesto Tarybą kaipo reprezentantas nuo 16-to Wardo. 1910 vel buvo išrinktas bet atsisakė. Taipgi jis buvo išrinktas kai-po vienas iš "electors" balsuoti už prez. Wilsoną.
Jis vedė 1899 ir yra tėvu poros ku-dikių. Šeimynos gyvenimas randasi prie 1824 Evergreen Ave. advokatus ofisai 1912 City Hall Square Building.

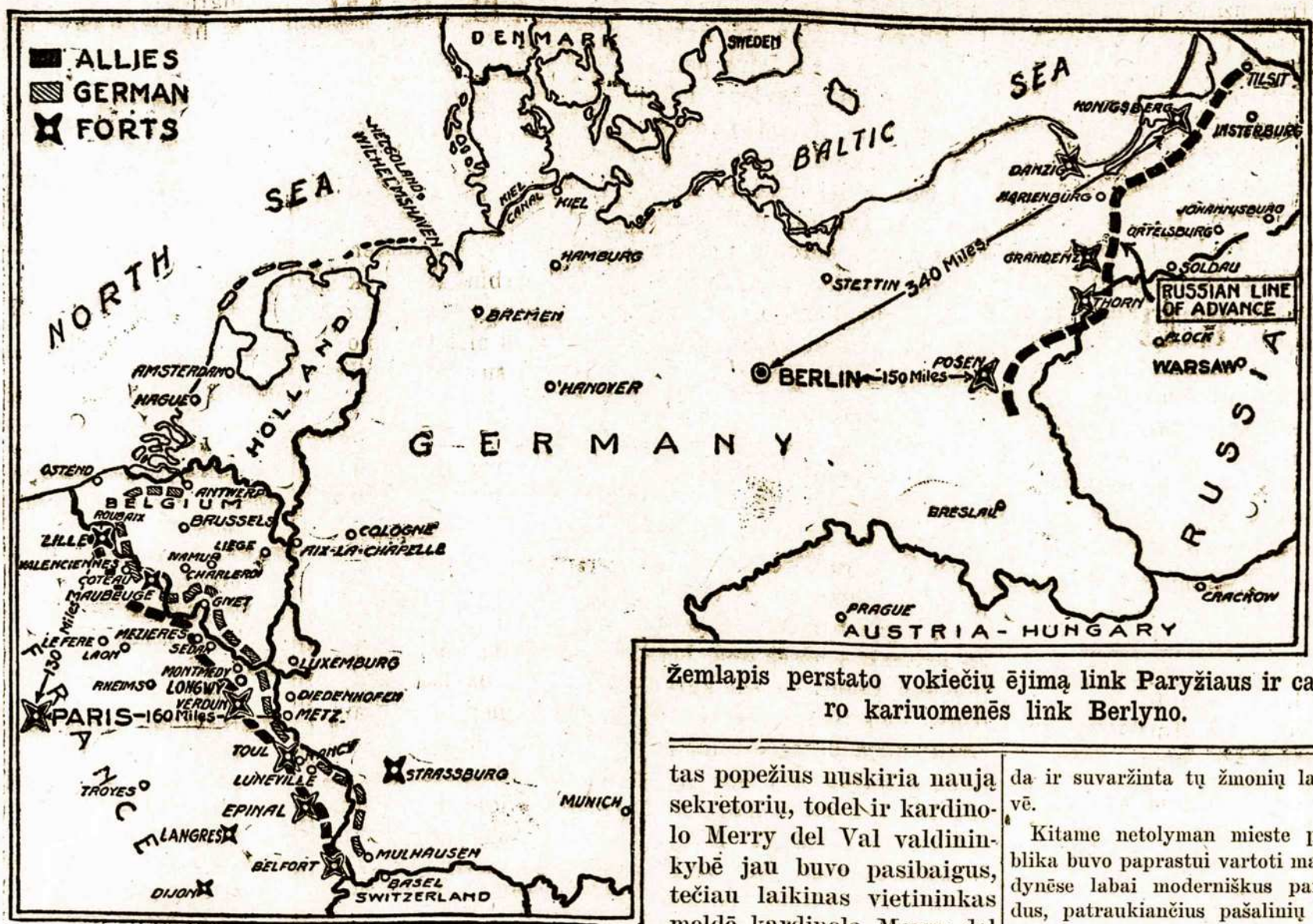
Kauno Pilis.

(Tęsa).

Visą mėnesį tęsėsi Kauno pilies apgūlimas. Nieko negelbėjo narsūs apgultųjų vado Enriko Clee gynimasis. Lietuviai atkakliai ėmė tvirtovę ir, nežiurint, kad jiems vokiečiai susproginę dvi didžiausi kanuoli, sugebėjo vienoj vietoj mūruose padaryti angą. Kryžiuočiai, tokiam baisiam pavojui, ginasi, bestatydami angoj savo didžiausią kanuolę. Bet tas nieko negelbėjo — lietuvių kanuolių kulipkos šią vokiečių kanuolę tuojau į skeveldas sutrupino ir sukludė šią angą ginti. Be to tokio būdu lietuviai vokiečiams atkirto kelią prie Neries.

Jau apgultieji vokiečiai buvo nustoję paskutinės vilties, jau ginties nebegalima buvo, didesnė pusė kryžiuočių gulėjo sužeisti, kiti gi, sielvarto apimti, laukė pradžios. Staiga vieną rytą dešiniame Nemuno krante, už Neries, apgultieji pamatė beplevėsujančią kryžiuočių šv. Jurgio vėliavą. Apgultieji didžiū šauksmu pasveikino šią vėliavą. Tai didysis mistras Konradas Vallenrodas skubėjo apgultiesiems į pagalbą. Atvykusiems kryžiuočiams iškarto pasisekė susišinoti su apgultaisiais ir jiems net maisto pristatyti. Padarė jie tai tamsią naktį, kuomet audra siautė. Bet kitą dieną, 1384 m., spalio 25 d., pamatę tai Jagailla su Vytautu, liepė visomis jėgomis imti pili. Vallenrodas kovėsi su lietuviais iš užpakalio, bet jo spēkos buvo permenkos, kad sulaužyti lietuvių kariuomenę, todėl buvo priverstas tik žiūrėti nuo kalno, kaip lietuviai vis labiau į pilią griovėsi. Naršiai gynėsi komturas, bet, kuomet stovėdamas ant pilies murų, švaistė vėliavą, kad tokio būdu paduoti ženklą Vallenrodui, kulipka iš lietuvių kanuolės nutraukė jam galvą. Apgultieji, šio atsitikimo išgązdinti, visai dvasioje puolė. Tuojau užmuštojo komturo vieta buvo užimta, bet tas jau nieko negelbėjo — geriausi kryžiuočių ryceriai buvo užmušti, o lietuviai vis labiau grumėsi. Galų-gale lietuviams pasisekė paimti pirmąją apsigynimo eilę, vokiečiai gi, apleisdami pili, pasislėpė atskirai nuo pilies stovinčiame bokšte, kaip paskutiniame gyvenimo vietoje. Gal but, kad ir čia dar būtų ilgiau gynęsi, bet pamatė, kad šv. Jurgio vėliava kalnuose jau nebeplevėsuoja. Vallenrodas, matydamas, kad jau nebegalima pilies savo rankose užlaikyti, skubiai pasitraukė, kad tokiu būdu išvengus visos lietuvių kariuomenės užpuolimo. Taigi, matydami tai apgultieji, visai vilties jau nustojo, kuomet gi lietuviai apkrovė bokštą degamąja medžiaga, nelgail malonės beprašė, pasidavė lietuviams. Vice-komturas su keilolika rycierių pateko lietuviams nelaisvėn...

Taigi matėme, kaip ši pili arti sujungta su žymiausiu mūsų praeities didvyriu



Žemlapis perstato vokiečių ėimą link Paryžiaus ir caro kariuomenės link Berlyno.

Vytautu ir kokia brangia kaina lietuviai atsiėmė šį žemės kampelį, taip gausiai savo kraują jį palaistė.

Apskritai, ši pili per visą beveik Vytauto galybę lošė žymią rolę lietuvių politikos gyvenime. Perėjo ji ne kartą iš vieno rankų į kitas — tai buvo kryžiuočių tvirtovė, tai vėl lietuvių ir, rodos (kaip apie tai istorikai abejodami mini), dar kartą buvo sugriauta, kuomet galų-gale Vytautui visai į rankas pateko. Manau, ne vienam bus indomu pasisekti, kaip ši pili savo karo reikšmės nustojo. Skaitykite vėl Balinskio:

“1401 m. Vytautas, susiginėjęs su kryžiuočiais delei Žemaičių žemės, vis labiau ėmė Kauno pili stiprinti ir ginkluoti: murus pataisė, o volus didelėmis kanuolėmis apginklavo. Tačiau paskui Vytautas apie šią pilią kitai pradėjo manyti. Jo nuomone, ši pili Lietuvai galėjo būti labiau kenksminga, negu naudinga, todėl didžiulius kanuoles, karui ištikus, liepė iš pilies išvežti, o pačią pilią, jei tik prišas pasirodytų, apleisti ir sudęinti. Taip ir atsitiko. Kaip tik prasidėjo karas su vokiečiais, kai tik tvirtovės vadai pastebėjo beplaukiančius Nemunu kryžiuočių laivus, tuojau liepė bokštą paraku sugriauti, likusią pilią sudęinti, pats gi į kalnus pasitraukė. Nuo to laiko Kaunas nustojo savo reikšmės, kaip tvirtovė”.

Be abejo, istorikai dar daug daugiau indomių faktų mums apie Kauno pilią galėtų papasakoti, tatau jiems ir palikime. Mes gi kitą kartą pasistengsime daugiau papasakoti apie šių dienų pilies likučius, jų reikalus ir tt.

Kauno pilies bokštas stovi, be abejo, vienoj gražiausioj Lietuvos vietoj. Juk ši vieta ne kartą mūsų bei svetimų poetų buvo dainuojama!

Jau atsistosime vakarinę buvusios pilies pusę, matysime reginį, kurį, abejant, ar kame nors mūsų ša-

lyj užtiksimė. Šioj vietoj Nemunas su Neriu susijungęs plačiai, plačiai patvins. Pirmų žvilgsniu rodosi, kad tai galingas jūrės įlanka. Ypač taip atrodo šiek-tiek ukanotoj dienoj, kuomet status Nemuno krantai ne visai žymūs, rukuose dingsta, tunoja. Taip ir rodosi, taip ir lauki pirmame momente, kad štai tuoj iš už augšto kranto pasirodys galingas jurių garlaivis, pasigiris garlaivio sirenos kaukimas...

(Bus toliau).

Renka Popežių.

Vakar vakare Vatikane susirinkę kardinolai pradėjo “conclave”, arba popežiaus rinkimus. Sakoma, rinkimai prasidėsia 2 — 3 dienas. Kuris kardinolų bus išrinktas popežiumi, tiesiog negalima iškalno sužinoti, nors laikraščiai visai tą klausimą rišo. Reikia pabrėžti tas, kad laikraščiai, kurie rašinėja išanksto apie kandidatus į popežius — tai elgiasi tik todėl, kad laikraščiams tas žinias paduoda reporteriai, o pastarieji juk pilni svajonių, turi bent šitą į laikraščius rašinėti. Todėl iškalno spręsti, kas liks popežiumi, negalima sužinoti, tik aiškiai vienas dalykas žinomas, kad popežiumi bus išrinktas italas, kadangi kardinolų kolegijoje italų yra daugiausia ir kitų tautų kardinolai tatau ten turi labai mažą reikšmę.

Todėl neužilgo katalikų pasauliui teks sužinoti apie naujai išrinktą popežį.

Tuo tarpu mirusio popežiaus vietininku net ligi išrinkimui naujo popežiaus, yra kardinolas Della Volpe, turintis “Camerlengo” titulą. Jis Vatikano pribuvo pereitą ketvirtadienį ir ten apsigyveno, apimdamas laikinai Bažnyčios valdymą. Kadangi Bažnyčios valstybės sekretoriaus vaidininkybė baigiasi popežiui mirus ir tik naujai išrink-

tas popežius nuskiria naują sekretorių, todėl ir kardinolų kolegijos derybų del Val valdininkybė jau buvo pasibaigus, tačiau laikinas vietininkas meldė kardinolą Merry del Val pabuti Vatikane kol pasibaigsia popežiaus rinkimai. Žinoma, šis sutiko.

Kardinolų kolegijos derybų yra kardinolas Serafino Vanutelli, paskirtas kardinolu net 1887 metais.

“Conclave” sekretoriumi yra monsignoras Boggiano, konsistorinių kongregacijų assessorius ir šventos kolegijos sekretorius.

Seniau laikraščiai buvo pranešę, kad buvęs kardinolas Agliardi buvęs sumanęs melsti kariaujančių valstybių, idant jos sustotų mušęsi popežiaus rinkimų metu. Dabar pasirodė, kad toji žinia buvo neteisinga, nes apie tai nei kalbos nebūta.

Renkant popežių kardinolai keturis sykius dienoje balsuoja.

K. K.

YPATOS LAISVĖ.

Louis N. Hammerling.

XVI.

Vienam šios šalies miestui priklauso keleto mylių ilga pakrantė puikiausio vandenio. Bet tik keletas tos pakrantės sklypelių panaudota maldynėms, kur įrengta viešam maldyniui vietos, lankomos prakitintų miestėlių karščio laikuose.

Aatsitiko kartą, kad keletas padorių jaunikių tose viešose maldynėse užkludė keletą moterų. Iškilio skundas. Ir kagi maldynių užžiūrėtojai padarė? Arėstavo tvarkos ardytojus? Pastatė policiją tvarkos palaikymui ateityje?

Ne. Pastatė sieną nuo kranto tolyn į vandens, taip kad maldantiesieji tapo perskirti. Nedaleistina buvo daugiau maldynių vyriui su savo žmona draugė. Vienas turėjo eiti į vieną sienos pusę, o antras — į kitą.

Suprantama, tukstantai žmonių neteko progos išsimaudyti nes daugelis moterų negali, ar nenori eiti maldynės be savo vyrių. Ir kur pirmiau eidavo maldynės keletas moterų be vyrių, kių globos, ten dabar priverstos eiti visos moteris be tos globos, jei tik gali ar nori eiti be jos. O tuompat jos tapo da labiau paliktos užkabėjimo pavojui ir tai da prieš inisiantį vandenį.

Visi miestėlainai pateko po priepauidą tik dėl keleto išvirkelių nenusivaldymo. Daugiau siai nukentėjo, tie, kuriems policijos globa visiškai nereikalinga.

Vardan publikos moraliskumo tapo įvykdinta moralė priepau-

da ir suvaržinta tų žmonių laisvė.

Kitame netolyman mieste publika buvo paprastai vartoti maldynėse labai moderniškus parengtus, patraukiančius pašalinių atyda ant tiek, kad kartą vietiniai liuosnoriai ugnegesai visai užmiršo apie gaisrą ir sustoję ant kranto žiūrėjo į maldančiuosius tol, kol budinkas visiškai sudėgė. Pasekmės to buvo tos, kad tapo įvykdinta cenzura maldynių drapanos.

Nors tie faktai nėra svarbiausiais iš daugelio žmonių reikalų, bet parodo kaip iš mažos vilnės gal pasidaryti didelė banga. Taippat jie parodo, kad pasikėsintojai ant žmonių laisvės pradeda savo darbą, sistematiškai, nuo mažų dalykų, eidami pasekmingai vis tolyn.

Tie faktai, tai tik šiaudeliai. Bet šiaudeliai parodo iš kur vėjas pučia. Gi daugelis šiaudelių gal padaryti drūtą sieną. Keletą šiaudelių lengvai sumankys kadir nedrutas vyras, bet šiaudinė siena gali tapti neperlaužiamai nei drūciausiam vyriui.

O mūsų laisvės šiaudelis po šiaudelio yra atimama nuo mus. Kuomet mieste prasidėjo šaudymais ir užmušystės, tai tapo įleista įstatų uždraudžiamai nešioties revolverius ir slaptus ginklus. Kas pildo tuos įstatus? Ar peštukai-mušeikos, žmogžudžiai? Ar neatėmė tie įstatai tiesą iš ramų piliečių, tiesą apsigynimo nuo užpuolikų, kuomet policija apginti neįstengia?

Dabartiniai šios šalies įstatai pastato minias dorų piliečių greta su keletu nenormalių, įstatus laužančių individualų. Del šių pastarųjų aštrus įsakai, kartais kalėjimas, ar priglombos namas yra reikalingi. Bet dėl didžiulios dorų piliečių tokie suvaržymai yra tiesiog pasikėsinimu ant ypotos laisvės.

Čia da ne viskas. Tie suvaržymai ne tik ką veržė veržia laisvės tiesas nuo tų kurie priivalo joms naudoties, ne tik ką stato juos greta kriminalistų ir visuomenės išgamų, bet da pastaruosius (t. y. kriminalistus ir išgamas) daro visuomenės mokytojai ir tiesų diktuotojai, nuvertiant ant prasižengimų priežastis ant visuomenės. Iki kokio laipsnio tas daieina — mums parodo Chattanooga (Tenn.) laikraštis “Times”.

“Tukstantis, ar daugiau ypato esančiųjų Pensylvanijos pataisos namuose” — rašo minėtasis laikraštis — “padavė prašymą apie įvykdinimą visoje šalyje prohibicijos, primindami, kad jų prasižengimų priežastis — girtavimas. Mat tikimasi, kad milijonai dorų ir susivaldančių piliečių atsakys nuo gėrimo, kad išgelbėti tuos silpnus ir nesuvaldančius prasižengėjus”.

Ligonbučių ir kalėjimų tvarka dėl sveikų, susivaldančių piliečių laisvoje šalyje! Prisiiklause tokios propagandos visokie piktadariai-kriminalistai tikisi, jog jie nekalti už savo piktadarystes, nes’buk kas pašalinis jos pa-

Mūsų Skaitytojų Domai

ant Town of Lake.

Generališkas agentas ant Town of Lake, kuris rūpinasi visais AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠČIO “KATALIKO” reikalais: pristato į namus dienraštį, priima prenumeratą, spaudos darbus, apgarsinimus ir t. t.

Todel prašome visų mūsų skaitytojų su reikalais kreipties tiesiog į mūsų agentą šiuo adresu:

JUOZAPAS PALEKAS

1802 W. 46th Street : : Chicago, Ill.

“KATALIKO” DIENRAŠČIO GENERALĖS AGENTŲ, KUR GALIMA GAUTI PAVIENIUS NUM. PO 2 CENTU.

CHICAGO, ILL.

S. Bartkus

922 W. 33rd St.

M. J. Damijonaitis

901 W. 33rd St.

V. Daukša,

4513 So. Wood St.

M. M. Dudas

3815 So. Kedzie Ave.

Jagello's Pharmacy

4559 So. Hermitage Ave.

P. Kenutis

3238 S. Halsted St.

J. J. Polekas

1802 W. 46th St.

K. Ražynas

2341 W. 23rd St.

M. J. Tananevicius

670 W. 18th St.

M. G. Valaskas

Yra generalis “KATALIKO” Agentas Kensingtone, ir West Pullman.

M. Wabot

1700 N. Ashland Ave.

A. L. Zacharevicius

2330 S. Oakley Ave.

BRIDGEPORT, CONN.

J. L. Dulbis

595 S. Main St.

WATERBURY, CONN.

K. Ch. Kazemakas

785 Bank St.

J. P. Wasiliskauskas

820 Bank St.

NEW HAVEN, CONN.

Kaz. Makarevicius

235 Wallace St.

HARTFORD, CONN.

J. Milauskas

23 Sheldon St.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

P. Borneika

320 E. 14th St.

WAUKEGAN, ILL.

Juoza Matulenas

1408 Lincoln Av.

ROCKFORD, ILL.

J. Rackauskas

1202 S. Main St.

SOUTH CHICAGO, ILL.

T. Trjonis

8756 Houston Ave.

BALTIMORE, MD.

J. Filipavicius

437 S. Paca St.

A. Kurelaitis

604 W. Lombard St.

Lith National Library

112 N. Greene St.

Kaž. Žalinas

628 Portland St.

ATHOL, MASS.

J. A. Gallunas

The Lithuanian Store

CAMBRIDGE, MASS.

P. Bartkevicius

877 Cambridge St.

LOWELL, MASS.

A. Jankauskas

131 E. Merrimack St.

NORWOOD, MASS.

Jonas Jaroševičius

1048 Washington St.

HAVERHILL, MASS.

C. J. Kazlovas

80 River St.

SOUTH BOSTON, MASS.

Paulius Mikalauskas

248 W. 4th St.

MONTELEONE, MASS.

Vytytė 1 kuopa

B. P. Miškinis

35 Arthur St.

WORCESTER, MASS.

M. Paltanavičius

15 Millbury St.

LAWRENCE, MASS.

A. Ramanauskas

101 Oak St.

DETROIT, MICH.

J. J. Bajorinas

176 Cardoni Av.

M. Vaičiūnas

143 Delmar Av.

GRAND RAPIDS, MICH.

C. Kentraitis

448 Leonard St.

NASHUA, N. H.

Jonas Straskauskas

26 Washington St.

S. L. Zepenas

28 Washington St.

ELIZABETH, N. J.

D. Boeckus

211 First St.

HARRISON, N. J.

Jurgis Svetulavičius

201 John St.

KEARNEY, N. J.

A. K. Kalitius

195 Duke St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrozevičius

178 Ferry St.

V. A. Lešinskas

196 New York Av.

BROOKLYN, N. Y.

M. Bulauskas

119 Grand St.

J. Derengowski

166 Grand St.

A. Grudzinskis

184 Grand St.

A. J. Plochocki

87 Grand St.

Slikas and Bagdonas

31 Hudson Av.

E. YOUNGSTOWN, O.

B. Paškus

Box 53

statė ant tokio laipsnio, nežiūrėję į jų geriausią pobūdį!

Čia mums prisimena senų dienų atsitikimas Anglijos, aprašytas laikraštyje “The Gentleman's Magazine” 1748 m. kad viena nešiotė nurėdžiusi kudių, per apsirikimą, įmetė ne į lopšį, bet į kurenantįsi pečių, kur kudišis tuoj ir sudėgė, o nešiotė teisinosi tuom, kad ji buvusi girta ir nepastebėjusi, jog vietoj lopšio kurenosi pečius. Ji tapo išteisinata. Tad nei mes taip lengvai galime nukreipti nuo savęs moraliską atsakomybę, tai kas bus su mūsų susivaldymu? O be susivaldymo kas bus su mus laisvė? Jei mes neturime moralisko susivaldymo, tai mus turės valdyti įstatai.

Mūsų karštuoliai neįstengia suprasti, kad be laisvės negali būti moraliskumo, kad kalėjimai ne išmoka moraliskumo, kad prietadariai-kriminalistai tikisi, jog jie nekalti už savo piktadarystes, nes’buk kas pašalinis jos pa-

nės pildyti kokius nors pobūdius, ar papročius neišnaikins prasižengimų nei piktadarystių, tik sugrąsina žmonių liuosą rinkimą kas yra gera, o kas bloga. Jau kartą mes sakėme, kad be laisvės negali būti susivaldymo. Taipgi be laisvės negali būti moraliskumo.

Tuli šalininkai sako, kad tai moralės spēkos stengiasi panaikinti Suvenytose Valstijose gėralus įstatus keliu. Jei tie, kurie atstovauja tąjį moraliskumą, apsisvarstytų gerai dalyką, tai pamatytų kad griudami žmonių laisvė jie griauja pačius moraliskumo pamatus. Jei jiems pamatys sugriaut laisvę, tai tuomi jie sugrąsina ir patį moraliskumą.

Didžiama laisvės mylėtojų yra kartu pilnai moralė. Jei jų meilė link laisvės paskatins juos ginties nuo užpuolikų ant laisvės, tai jų moraliskumas taippat turės pasipriešinti tiems kurie kėsinais griauti moraliskumą.

—ooOoo—

EXTRA!

Vėliausios Žinios.

PEKINAS, rugs. 1. — Pranešama, kad japonai dar užėmė dvi salas Kiao-Chou užlajoj.

PARYŽIUS, rugs. 1. — Atgabenta tris buriai vokiečių nelaisvių į Chalons-Sur-saone. Viename buryj buvo 14 oficerių generalio vokiečių štabo. Antrame buvo majoras Chateau Salins miesto. Trečiame buvo 400 kareivių ir viena moteris, intarta šnipinėjime.

LONDONAS, rugs. 1. — Vokiečių karinis traukinys sproges Belgijoje. Daug kareivių sužeista ir užmušta.

LONDONAS, rugs. 1. — Malines esąs vokiečių bom-

barduojamas. Tas miestas guli arti Antverpo.

LONDONAS, rugs. 1. — Wm. Astor paaukojo \$125.000 Valijos princui fondui. Fonde yra dabar arti \$10.000.000.

PARYŽIUS, rugs. 1. — Telegrama iš Nish praneša, kad aštuoni garibaldistai, mušęs serbų armijoj, krietę mušiuose prieš austrus.

MIDDLEKIRKE, Holandija, rugs. 1. — Raudonojo Kryžiaus narys, kurs atvažiavo iš Mons, sako, kad pasak vokiečių oficerių žodžių, mušųj ties Cambrai viena diena krietę vokiečių 25.000.

TELEGRAMOS.

GRASINA SUNAIKINTI MIESTĄ.

Butte, Mont., rugs. 1. — Iš Helenos iškeliavo milicija į Butte. Spėjama, kad kareivių pasirodymas mieste pagimdys dideles riaušes, nes angleksiai grasino paversti miestą į pelenus, jei kariuomenė pasirodys.

ATSISVEIKINIMO LAISKAS.

Paryžius, rugs. 1. — Amerikos ambasada kasdien gauna laišku, rašytų miršančių sužeistų vokiečių. Tie laišškai yra siunčiami per Amerikos ambasadą į Vokietiją.

Vienas miršantis vokiečių lakumas taip sako:

“Sudiev, brangus tėveli ir motinėle; mano koja buvo sulaužyta. Francuzai buvo labai malonūs”.

RENGIA REVOLIUCIJĄ MEKSIKE.

Vera Cruz, rugs. 1. — Oficeriai paleistos federalės kariuomenės tariai su Villa numesti Carranzos valdžią. Oficeriai turi 20.000.000 pesų ir tukstančius išlaivintų kareivių. Į tuos pasiūlymus Villa dar nieko neatsakęs.

5.000 ex-federalistų, po vadovystė J. A. Almazan, yra už dešimtis mylių nuo sostinės. Gen. Juan Banderas su 2.000 zapatistų vėl atakuoja Xochimileo.

Kada tik Meksikai pakaks revoliucijų?

CARRANZA NEPRIELANKUS AMERIKAI.

Washington, rugs. 1. — Karo žinybon atėjo žinia, kad Carranza išleidęs problemaciją, kuria uždraudžiama laivams plaukti į Vera Cruz. Mat, Vera Cruz tebėra amerikonių kontrolėj ir visi muitai yra gen. Funstono žinioj. Carranza reikalauja, kad garlaiviai

plauktų ir krautų savo prekes į kitus miestus, taip kad muitai tektų jam.

Šitoks Carranzos pasiūlymas parodo didį jo neprieilankumą Amerikai.

LAIVYNAS PRIGELBĖJO ČERNOGORAMS.

Cetinje, rugs. 1. — Austrijos miestas Cattaro yra černogorų bombarduojamas. 10.000 austrų pasiskubino nuyti černogorus nuo jų pozicijų ir dvi černogorų batarejas jau buvo nutildę. Bet tuo tarpu pribuvo anglių ir francuzų karo laivai ir čmė retinti austrų eiles. Austrai turėjo atsitraukti labai nukentėję.

Iš Chicago.

IMOKEJO MIESTUI \$221.993.36.

Chicago telefonų kompanija įmokėjo miestui \$221.993.36. Yra tai pusmetinė mokestis. Kompanija moka miestui tris nuosimčius nuo savo įplaukų. Per perėjus šešis mėnesius kompanija turėjo įplaukų \$7.399.778.52.

PABRANGS VAŽIAVIMAS GELEŽINKELIU.

Nuo spalio 1 d. Pensylvanija geležinkelių kompanija nutarus pakelti tikietų kainas; busią imama 1/4c. nuo mylios brangiau, negu ligšiol.

Kitos geležinkelių kompanijos irgi kalbasi apie pakėlimą tikietų kainų.

PASIUTĖS ŠUO PADARĖ ERMYDERĮ.

Apsiputojęs pasiutęs šuo buvo netikėtai pasirodęs ant Eastwood ave. Po num. 2102 Eastwood ave. įbėgo į gaisrininkų daržinę ir įsikabino į arklio snukį. Ark-

lys sviedė šunį per save. Šuo, nukritęs žemėn, bėgo gatvėn ir sukėlė didelį išgastį tarp vaikų, kurie klykdami išlaskė į visas puses.

Paskui šuo įbėgo į automobilų daržinę, rado trepus ir jais pasiekė augštį, kur buvo balandžiai. Apkrantė kelis balandžius. Bet tuo tarpu buvo pašauktai policininkai, kurie ir nudėjo pasiutusį šunį.

APSIVEDĖ, SULAUKĖS 74 METŲ AMŽIAUS.

II. L. Hughes, Chicago didžturtis, apsivedė su našle iš Kanados. Jamavedžiui yra 74 metai, o nuotakai 46 metai amžiaus.

PATZUDYSTĖS.

Moteris F. Barun, gyvenanti po num. 2438 So. Springfield ave., parašė laiškučių vyrui dėkodama už jo gerumą ir užsidarius su keturių metų dukterim, paleido gazą ir nusinuodijo juo. Nusizūdžius del nesveikatos. Moteris buvo čekė.

Antra moteris po kivių su savo vyrų užsidarė į miegamąjį kambarį, paleido gazą ir tas padarė jai galą. Gyveno po num. 11701 So. Peoria st. Buvo vengrė.

Mergina A. Weissmiller, susinegeravus negalėdama gauti darbo, išgėrė nuodų ir mirė.

IŠGELBĖJO VAIKĄ.

Mažas vaikutis užėjo ant gatvekario bėgių Division gatvėje. Tuo tarpu važiuojo gatvekaris ir šale jo motorciklistas. Motorciklistas pamatė vaikutį pavojų ir šovęs pirmyn, virsto nuo savo mašinos ir nustumė vaikutį iš pavojaus. Bet gatvekaris drožė į jį patį ir sunkiai sužeidė.

ŠOVĖ DEL 10c.

Du vyru — Pache ir Adamura, atvažiavę iš Genoa, Ill., pragėrė visus savo pinigų. Adamura paprašė savo bičiulio paskolinti jam 10c. Tasai sakė neturįs. Tuomet Adamura šovė savo bendrui ir kulipka pervėrė krutinę.

Piktadarys norėjo pabėgti, bet jį vijosi arti 200 asmenų, ir buvo sugautas gatvekaryj prie Blackstone hotelio.

250 ŽMONIŲ BUVO PAVOJUI.

Anksti ši rytą, pargrįstant iš Benton Harbor, ištiko gaisras ant garlaivio City of Chicago. Garlaivis buvo daugiau kaip už mylios nuo kranto, kuomet ištiko gaisras. Ant garlaivio buvo 250 pasažierių. Nelaimėi ištikus, dauguma dar miegojo. Bevielio aparato telegrafas buvo pasigadinęs. Tuomet kapitonas paliepė pilnu greitumu leisti linkui krašto.

Privaziavus prie kranto atbėgo gyvasties gelbėtojai ir visus išgelbėjo.

Garlaivis nuėjo niekop. Jis buvo padirbdintas 1890 m. Turėjo 254 pėdas ilgio. Jame galėjo tilpti 2.600 pasažierių.

KARO INTEKME GERA IR BLOGA.

Plieno trastas už nekurios savo išdirbinius pakėlė kainą, butent, vieną dolerį nuo tono, ir trusto valdyba tikisi, kad visokie plieno išdirbiniai delel to karo turėsią žymiai pabrangti. Kas tiesa, europinis karas sulaikė Suvenytons Valstijoms gabenti savo prekes ir nekurias pasaulio dalis, bet užtaigi suteikė puikią progą paimti į savo rankas pietinės Amerikos ir kitų šalių turgavietes, kurias pirmiau vieni vokiečiai laikė.

Taigi tie fabrikai, kurie ligšiol savo išdirbinius daugiausia siuntinėjo į Vokietiją, turės truputį nukentėti prietrukus užsakymų, bet, abelnai imant — šis karas Suv. Valstijų pramonei turėtų būti daug pasekmingas. Plieno trastas taip bent mano ir todėl nusprendęs nupirkti 25 prekinis laivus, kuriais būtų galima išvežioti savo išdirbinius, prisidengus Suv. Valstijų vėliava. Ligšiol plieno trastas savo išdirbinių išsiuntinėjimui samdydavęs Anglijos prekinis laivus ir todėl turėjęs daug išlaidų, gi tos išlaidos atsiliėpdavo į darbininkų kišenių ir į išdirbinių kainas.

Tečiau nekuriems plieno fabrikams grasia pavojus. Sustojų įvežimas mangenezinės rudos, kuri butinai reikalinga kieto plieno dirbimui. Fabrikams tos specialės rudos užteksią trumpam laikui. Ir jaigu tos rudos naujų transportų fabrikai nesulauksią, visos darbas busias pertrauktas neapribuotam laikui.

LABAI PIGIAI.

PARSIDUODA namai ir lotai nešanti 10%. Puikiausios farmos Douglas County, Wis. Žemė derlinga. Parduodame lengviausiomis išlygomis. Nepraleisk geros progos. Pirk žemę pakol pigi, o greitų laikų tapsi turtingu. Del pirkimo namų, lotų ir farmų kreipkitės į

TANANEVICZ SAVINGS BANK
K. J. Filipovich, pardavėjas.
3253 So. Morgan St., Chicago.

ANT PARDAVIMO

ANT PARDAVIMO MURINIS NAMAS LABAI GERŲ VIEŲJ ŠALĖ TANANEVICZ SAVINGS BANK. GERA VIETA DEL LIETUVIO UŽSIDĖTI KARČEMĄ IR RESTORANĄ. SITOJ VIEŲJ BUTŲ LABAI TINKAMA DEL GERO-ATSAKANČIO RESTORANO. ATSAUKITE TUOJAU SEKANČIU ADRESU:
3249 S. Morgan st., Chicago.



Isitėmyk ši Pakelį!

Kartais gali gauti garaus pain expeller pamėgdžiojimus be jokios vertės, jei nebūsi atsargus. Žiūrėk į išką ir atsimk Richtero vardą 25c. ir 50c. pas visus patikėtinius aptiekiniukus.

F.A. Richter & Co.
74-80 Washington St., New York, N. Y.



Atyda! Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos Atstovų.

Pėtnyčios vakare, 8 val. Rugsėjo-September 4, 1914. Ausros svetainėje, 3149 S. Halsted St., atsibus reguliaris susirinkimas Chicago Lietuvių Draugijų Sąjungos atstovų. Apkalbėjimui yra labai daug svarbių reikalų ir kiekvienas atstovas butinai turi atsilankyti.

Taipgi kviečiami ir įvairių draugijų ir kuopų viršininkai. Labai geistina, kad Draugijų valdybos dalyvautų šiame susirinkime kuoskaitlingiausiai. Yra kilę nauji ir labai svarbūs klausimai, kurie apieis kiekvieną lietuvį draugijų Chicagoje ir abelnai kiekvieną lietuvį. Už tai ir kviečiame kuoskaitlingiausią dalyvavimą draugijų valdybų.

Atskirais laiškais nebus kviečiama. Šitas pakvietimas yra galutinis.

J. Ilgandas, Generalis rašt.
811 W. 19th St., Chicago, Ill.
(22-3-4)

The BRIDGEPORT ELECTRIC Co. Not Inc.

A. BARTKUS, Savininkas.
3212 S. HALSTED ST., CHICAGO.
Tel. Yards 4658

Parduodam visokius elektriskų fikčerius, lampas ir t. t. Atliekam visoki elektriską darbą — sudedam elektriską šviesa ir atliekam visok. taisymus.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu paguodotai visuomeniai, jog esu seniausios gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 23 metus, perkaliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locą namą po numeriu

3149 So. Morgan St.
Kartė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprūpintas naujaisiais būdais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganedinti kaip ir lig šiol, Pasitikiama, jog gerbiama publika ir toliaus mane rėms, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsėdintose ligose, Darau visokią operaciją.

Tel. Canal 285

K. KATUTIS,

Lietuviškas Graborius.

710 W. 18th st., Chicago, Ill.

TANANEVICZ SAVINGS BANK

JONAS M. TANANEVIČIA, Sav.

3249-53 S. Morgan Street,

Chicago, Ill.

PRIMA pinigų taupinimui nuo vieno Dolerio iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentų metams. Procentus išmoka du sykiu per metą, Sausio 1 d. ir Liepos 1 diena.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus Chicagoje ir kituose miestuose.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentų.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago iškolektuoja jų pinigų, paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai ukeiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmoketas. Čekiai yra praktiškiškes ir lengviausias pudas vedimo rokundu biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiadien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Doyierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMD Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Kas norite turėti savo pinigų saugioje vietoje, tai kreipkitės į šią Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vak.
Paneidėliais, Seragdomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vak.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Rittenhouse and Embree Co. LENTOS

visokios rūšies del statymo namų tarp-
ki visoki modėlio padaliniai.
Ofisai: 3500 Center Ave. Chicago
Tel. Yards 602 JOS. J. ROZHON pard.

KLAUSKITE

Kiekvienas gausite atsakymą, kuris norite dažinoti, kur yra geros farmos. Aš turėjau gerą progą apmatyt daug farmų ir apvažinėju Lietuvių apgyventas kolonijas ir drauge važinėjo žemės žinovas, kuris gerai supranta apie žemes. Norintieji klauskit ypatingai arba laišku:

J. SINKUS,

3151 S. Halsted st., Chicago.

Praktikuoja visuose teismuose. Egzaminuoja abstraktus ir atlieka visokius teisiškus dalykus.

PAUL IROSE ADVOKATAS IR PATAREJAS

1622 - 1624 Unity Building, 127 North Dearborn Street
Tel. Central 2362 Chicago, Ill.

VISI UŽSISAKYKITE Amerikos Lietuvių Dienraštį "KATALIKĄ"

Dienraštį "Kataliką" žinios tilps daug greičiau ir plačiau; į visus pajudintus mūsų gyvenime klausimus kuoplačiausia atsiliėpsime.

Dienraštis "Katalikas" yra bepartyvis laikraštis ir prisilaikys ramaus kultūrinio darbo, nesistengdamas kenkti nei vienai, nei antrai pakraipų pusei.

Todel dienraštį "Kataliką" bus galima aiškiai ir plačiai nušviesti lietuvių, o ypač Amerikos naujoknyuose gyvenančių, S. Valstijų ir kitų šalių gyvenimas, paduoti kuodaugiausia žinių iš Europos karo lauko ir visuomenės gyvenimo.

Dienraščiui "Katalikui" užvis labiausia rūpės tik lietuvių kultūrinis kilimas ir jų gerovė. Bet nebus vietos tautiškai neapykantai.

Dienraščio "Kataliko" tikslas — kelti apšvietimą tarpe lietuvių, siekis — lietuvių gerovę ir augščiausias kultūrinis laipsnis.

Taigi, kas prijaucia mūsų tikslams ir siekiams, kam rupi kultūrinis Amerikos lietuvių kilimas, tas privalo užsisakyti Amerikos Lietuvių Dienraštį "Kataliką". "Kataliko" dienraščio kaina sekanti:

Suv. Valstijose ir Canadoj, metams \$5.00.
pusei metų \$3.00.

trims mėnesiams \$1.75.

Užsienyje, Europoje ir kitur: metams \$7.00.
pusei metų \$4.00.

Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
3249 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.